

ARRONDISSEMENTSRECHTBANK TE ROTTERDAM

rolnummer: 10875/93
uitspraak: 28 september 1995

VONNIS

van de meervoudige kamer
voor de berechting van burgerlijke zaken
in de zaak van:

de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid PETRASOL B.V.,

gevestigd te Gorinchem,

EISERES IN DE HOOFDZAAK

bij dagvaarding van 8 juli 1993

VERWEERSTER IN HET INCIDENT

procureur: mr C.A.Brouwer
advocaat: mr J.H.J.Teunissen

-tegen-

de vennootschap naar het recht van de plaats
van vestiging STOLT SPUR INC.,

gevestigd te Monrovia, Liberia,

GEDAAGDE IN DE HOOFDZAAK
EISERES IN HET INCIDENT

procureur: mr M.A.van Peski
advocaat: mr K.H.L.van Waasbergen

Partijen worden hierna aangeduid als Petrasol en Stolt Spur.

1. HET VERLOOP VAN DE PROCEDURE.

Bij conclusie van eis overeenkomstig de dagvaarding heeft Petrasol gevorderd bij vonnis, uitvoerbaar bij voorraad, Stolt Spur te veroordelen tot betaling van DM 163.567,33 vermeerderd met de wettelijke rente daarover vanaf 17 juli 1992, althans de dag van dagvaarding tot die der algehele voldoening, alsmede tot betaling van f.46.365,54 [met de wettelijke rente daarover] vanaf de dag van dagvaarding tot die der algehele voldoening en met veroordeling van Stolt Spur in de kosten van het geding.

Stolt Spur heeft, onder het overleggen van produkties, in het incident gevorderd dat de rechtbank zich onbevoegd zal

verklaren, met veroordeling van Petrasol in de kosten.

Petrasol heeft, produkties overlegend, in het incident voor antwoord geconcludeerd tot afwijzing van de vordering met veroordeling van Petrasol in de proceskosten.

Partijen hebben onderscheidenlijk in het incident gerepliceerd en gedupliceerd, waarbij Stolt Spur nog een aantal produkties in het geding heeft gebracht.

2. HET BEVOEGDHEIDSINCIDENT.

2.1

De vordering van Petrasol betreft het vervoer van 849.420 mt aceton van Montreal (Canada) naar Rotterdam met het ms. Stolt Taurus.

Voor dit vervoer was een "for & on behalf of Master" ondertekend cognossement afgegeven d.d. Montreal 6 juli 1992. De vordering tot vergoeding van aan de aceton ontstane schade c.a. wordt ingesteld door Petrasol als ontvanger/derde-cognossementhouder, resp. op eigen naam in opdracht van en met volmacht van haar gesubrogeerde verzekeraar, tegen Stolt Spur als vervoerder onder het cognossement.

2.2

Het cognossement bevat de bepaling:

"This shipment is carried under and pursuant to the terms of the Charter dated June 4th, 1992 at Montreal between Stolt Tankers Inc. and Multichem as Charterer, and all the terms whatsoever of the said Charter, including the arbitration clause, ... apply to and govern the rights of the parties concerned in this shipment. Copy of the Charter may be obtained from the Shipper or Charterer."

2.3

In de overgelegde (Asbatankvoy) bevrachtingsovereenkomst van 4 juni 1992 te Montreal tussen Stolt Nielsen Inc. -die blijkens de ondertekening handelde als vertegenwoordiger van Stolt Tankers Inc.- en Multichem werd bepaald:

"The place of General Average and Arbitration proceedings to be New York."

2.4

Stolt Spur voert aan dat Petrasol aan deze clause is gebonden en dat de rechtbank onbevoegd is. Petrasol baseert de bevoegdheid van deze rechtbank op art. 629 Rv. Haars inziens is de arbitrageclause nietig, terwijl de uitzonderingen van het tweede lid zich hier niet voordoen. Petrasol voert verder aan dat zij geen kennis heeft gehad van de betreffende arbitrageclause, die ook niet voldoet aan de vereisten van het Verdrag buitenlandse scheidsrechterlijke uitspraken van New York (10 juni 1958) en bovendien te vaag en te summier is (onduidelijk welke geschillen tussen welke partijen, welke arbitrageprocedure, welke regels, hoeveel arbiters) en niets zegt over een partijen bindende afspraak om

bepaalde geschillen uitsluitend voor te leggen aan arbiters in New York.

2.5

Art.629, eerste lid Rv. wijst de rechtbank te Rotterdam - plaats van eindbestemming- aan als bevoegde rechter.

In het tweede lid is bepaald dat afwijkende bedingen nietig zijn, met twee uitzonderingen.

De vraag rijst echter of art.629 Rv. ziet op arbitrale bedingen. De rechtbank beantwoordt deze vraag ontkennend.

2.6

Noch uit de tekst, noch uit de wetsgeschiedenis valt op te maken dat deze bepaling niet alleen het oog heeft op jurisdictieclausules waarin een (andere) overheidsrechter wordt aangewezen, maar ook op arbitrageclausules die voorzien in geschillenbeslechting door arbiters.

2.7

In het eerste lid van art.629 Rv. is met "rechter" onmiskenbaar bedoeld op de overheidsrechter "binnen wiens rechtsgebied" de plaats van eindbestemming is gelegen. Niet kan worden aangenomen dat "rechter" in het tweede lid een andere betekenis zou hebben.

Uitbreiding van de betekenis van het woord "rechter" tot arbiters of vaste arbitrageinstituten zou voorts in strijd zijn met het normale spraakgebruik en met de betekenis van dat woord elders in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. "Rechter" in art.629 Rv. betekent derhalve "overheidsrechter".

2.8

Indien de bevoegdheidsregeling van art.629 Rv. tevens betrekking zou hebben op arbitrageclausules, zou deze zijn doel (bescherming van de derde-ontvanger tegen misbruik van onduidelijke, dubbelzinnige en bezwarende jurisdictieclausules, die deze derde niet kan weigeren) voorbijschieten, omdat deze dan ook vele volkomen duidelijke arbitragebedingen buiten werking zou stellen en talloze, in de handelspraktijk al sinds jaar en dag plaatsvindende arbitrages zou frustreren. Dat dit -exclusiviteit van de overheidsrechter- de bedoeling is geweest van de wetgever blijkt uit niets en is geenszins aannemelijk.

2.9

In de artt. 1022 en 1074 Rv. is een bijzondere regeling gegeven voor de (on)bevoegdheid van de Nederlandse overheidsrechter ingeval van een overeenkomst tot arbitrage resp. binnen en buiten Nederland. In het onderhavige geval gaat het om een beding tot arbitrage in New York.

2.10

Ingevolge art.1074, eerste lid Rv. dient deze rechtbank zich onbevoegd te verklaren, tenzij de arbitrageovereenkomst ongeldig zou zijn onder het op die overeenkomst toepasselijke recht.

Aan toepassing van art.1074 Rv. staan de bepalingen

Verdrag van New York (m.n. art.II) niet in de weg, gelet op de meest-begunstigingsregel van art.VII van dat Verdrag, toe te passen bij analogie.

2.11

De derde-cognossementhouder, hier Petrasol, is tegenover de vervoerder onder het cognossement slechts door middel van verwijzing in het cognossement naar een charterparty gebonden aan daarin voorkomende (geldige) bedingen, indien deze bedingen voor de derde-cognossementhouder duidelijk kenbaar zijn, zulks naar het op die kwestie van toepassing zijnde Nederlandse recht van de loshaven.

2.12

In het cognossement wordt verwezen naar de charterparty d.d. 4 juni 1992 "including the arbitration clause" (ro.2.2). In de charterparty (in part I sub K en additional clause 3) staat dat arbitrage zal plaatsvinden in New York (ro.2.3). Stolt Spur heeft een volledig formulier van een Asbatankvoy-charterparty overgelegd. In Part II is onder 24 een uitvoerige arbitrageclausule opgenomen. Petrasol heeft niet betwist dat deze clausule onderdeel uitmaakt van de charterparty d.d. 4 juni 1992.

2.13

Door de verwijzing in het cognossement, die voldoende duidelijk was en waarin de arbitrageclausule in de charterparty in het bijzonder was genoemd, werd Petrasol in beginsel gebonden aan de in de charterparty opgenomen geldige bedingen, waaraan op zichzelf niet afdoet dat noch Petrasol noch Stolt Spur zelf partij waren bij deze charterparty.

2.14

Vervolgens moet worden bezien of sprake is van een (on)geldige arbitrageovereenkomst tussen Petrasol en Stolt Spur onder het op die overeenkomst toepasselijke recht. Deze vraag dient te worden beoordeeld volgens het recht van New York. In de arbitrageclausule is gekozen voor New York als plaats van de arbitrage, hetgeen de keuze impliceert voor het recht van New York als het op de arbitrage toepasselijke recht, met inbegrip van de vraag of een geldige arbitrageovereenkomst is gesloten.

2.15

Stolt Spur heeft een opinion overgelegd van Richard H. Webber, advocaat te New York. Petrasol heeft zich daarover niet uitgelaten. De rechtbank zal Petrasol in de gelegenheid stellen dat alsnog te doen, waarna Stolt Spur daarop weer kan reageren.

3. DE BESLISSING.

De rechtbank,
in het incident:

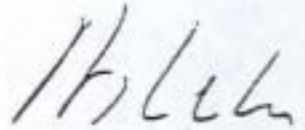
alvorens verder te beslissen

bepaalt dat de zaak weer zal worden uitgeroepen ter rolle van donderdag 26 oktober 1995 met het hiervoor onder 2.15 vermelde doel.

Dit vonnis is gewezen door mrs Van Zelm van Eldik, Santema en Van der Klooster.

Uitgesproken ter openbare terechtzitting.

10.

IN NAAM DER KONINGIN

ARRONDISSEMENTSRECHTBANK TE ROTTERDAM

rolofnummer: 10792/93
uitspraak: 28 september 1995

*Send by J. van
Hof
relater to w 20*

VONNIS

van de meervoudige kamer
voor de berechting van burgerlijke zaken
in de zaak van:

1. de rechtspersoon naar het recht van de
plaats van vestiging MANNHEIMER VERSICHERUNGS
A.G.,
gevestigd te Mannheim, Duitsland,

2. de besloten vennootschap met beperkte
aansprakelijkheid VELLEMAN & TAS B.V.,
gevestigd te Rotterdam,

EISERESSEN IN DE HOOFDZAAK

bij dagvaarding van 2 juli 1993

VERWEERSTERS IN HET INCIDENT

36

procureur: mr J.M.G.C.Koster

-tegen-

1. de rechtspersoon naar het recht van de
plaats van vestiging COOL CARRIERS A.B.,
gevestigd te Danderyd, Zweden,

GEDAAGDE IN DE HOOFDZAAK
EISERES IN HET INCIDENT

9

procureur: mr W.S.Vletter —
advocaat: mr J.J.barones van Haersolte-van Hof

2. de rechtspersoon naar het recht van de
plaats van vestiging MAPLE SHIPPING
CORPORATION,
zonder bekende woon- of verblijfplaats

GEDAAGDE IN DE HOOFDZAAK

niet verschenen

Eiseres sub 1 wordt hierna aangeduid als Mannheimer
Versicherung, eiseres sub 2 als Velleman & Tas, gedaagde sub 1
als Cool Carriers en gedaagde sub 2 als Maple.

1. HET VERLOOP VAN DE PROCEDURE.

Nadat overeenkomstig het bepaalde in art. 79 Rv. tegen Maple verstek was verleend en de zaak ten opzichte van Cool Carriers was aangehouden en vervolgens partijen opnieuw waren opgeroepen, hebben Mannheimer Versicherung en Velleman & Tas bij conclusie van eis overeenkomstig de dagvaarding gevorderd bij vonnis, uitvoerbaar bij voorraad, Cool Carriers en Maple hoofdelijk te veroordelen tot betaling van f.50.734,14 vermeerderd met de wettelijke rente daarover vanaf de dag van dagvaarding tot die der algehele voldoening en met veroordeling van Cool Carriers en Maple in de kosten van het geding.

Cool Carriers heeft, onder het overleggen van een produktie, in het incident gevorderd dat de rechtbank zich onbevoegd zal verklaren, kosten rechtens.

Mannheimer Versicherung en Velleman & Tas hebben in het incident voor antwoord geconcludeerd tot afwijzing, met veroordeling van Cool Carriers in de kosten van het incident.

Deze partijen hebben hun standpunten in het incident door hun raadslieden doen bepleiten.

2. HET BEVOEGDHEIDSINCIDENT.

2.1

De vordering van Mannheimer Versicherung en Velleman & Tas betreft het vervoer van 42.336 kartons verse sinaasappelen van Long Beach (Californië) naar Rotterdam met het ms. Primicia. Voor dit vervoer was, op formulier van Cool Carriers, een "for the Master" ondertekend cognossement afgegeven d.d. Long Beach 6 mei 1992.

De vordering tot vergoeding van aan de sinaasappelen ontstane schade c.a. wordt ingesteld door Velleman & Tas als ontvanger/derde-cognossementhouder en door Mannheimer Versicherung als gesubrogeerde verzekeraar/cessionaris tegen Cool Carriers en Maple als vervoerders onder het cognossement.

2.2

Het cognossement bevat de bepaling:

"Jurisdiction - Any and all differences and disputes arising out of this Bill of Lading or the applicable booking note shall be put to arbitration in New York as per the New York Produce Exchange Time Charter Arbitration Clause in accordance with the Rules of the New York Society of Maritime Arbitrators. The General Maritime Law as enforced in the United States District Court of New York shall apply herein."

2.3

Cool Carriers voert aan dat de rechtbank, gelet op deze arbitrageovereenkomst, onbevoegd is.

Mannheimer Versicherung en Velleman & Tas baseren de bevoegdheid van deze rechtbank op art. 629 Rv. Huns inziens

geldt deze bepaling ook voor jurisdictieclausules die een vreemd arbitraal college als bevoegd aanwijzen, terwijl de uitzonderingen op de nietigheid van het tweede lid zich hier niet voordoen.

Naar de mening van Cool Carriers laat art. 629 Rv. een arbitrageovereenkomst in het cognossement onverlet.

2.4

Art.629, eerste lid Rv. wijst de rechtbank te Rotterdam - plaats van eindbestemming- aan als bevoegde rechter. In het tweede lid is bepaald dat afwijkende bedingen nietig zijn, met twee uitzonderingen.

De vraag rijst echter of art.629 Rv. ook ziet op arbitrale bedingen. De rechtbank beantwoordt deze vraag ontkennend.

2.5

Noch uit de tekst, noch uit de wetsgeschiedenis valt op te maken dat deze bepaling niet alleen het oog heeft op jurisdictieclausules waarin een (andere) overheidsrechter wordt aangewezen, maar ook op arbitrageclausules die voorzien in geschillenbeslechting door arbiters.

2.6

In het eerste lid van art.629 Rv. is met "rechter" onmiskenbaar bedoeld op de overheidsrechter "binnen wiens rechtsgebied" de plaats van eindbestemming is gelegen. Niet kan worden aangenomen dat "rechter" in het tweede lid een andere betekenis zou hebben.

Uitbreiding van de betekenis van het woord "rechter" tot arbiters of vaste arbitrageinstituten zou voorts in strijd zijn met het normale spraakgebruik en met de betekenis van dat woord elders in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. "Rechter" in art.629 Rv. betekent derhalve "overheidsrechter".

2.7

Indien de bevoegdheidsregeling van art.629 Rv. tevens betrekking zou hebben op arbitrageclausules, zou deze zijn doel (bescherming van de derde-ontvanger tegen misbruik van onduidelijke, dubbelzinnige en bezwarende jurisdictieclausules, die deze derde niet kan weigeren) voorbijschieten, omdat deze dan ook vele volkomen duidelijke arbitragebedingen buiten werking zou stellen en talloze, in de handelspraktijk al sinds jaar en dag plaatsvindende arbitrages zou frustreren. Dat dit -exclusiviteit van de overheidsrechter- de bedoeling is geweest van de wetgever blijkt uit niets en is geenszins aannemelijk.

2.8

In de artt.1022 en 1074 Rv. is een bijzondere regeling gegeven voor de (on)bevoegdheid van de Nederlandse overheidsrechter ingeval van een overeenkomst tot arbitrage resp. binnen en buiten Nederland. In het onderhavige geval gaat het om een beding tot arbitrage in New York.

2.9

Ingevolge art.1074, eerste lid Rv. dient deze rechtbank zich

onbevoegd te verklaren, tenzij de arbitrageovereenkomst ongeldig zou zijn onder het op die overeenkomst toepasselijke recht. Dat dit laatste het geval zou zijn is gesteld noch gebleken.

De rechtbank is derhalve onbevoegd.

3. DE BESLISSING.

De rechtbank,

verklaart zich onbevoegd van de vordering van Mannheimer Versicherung en Velleman & Tas tegen Cool Carriers kennis te nemen;

veroordeelt Mannheimer Versicherung en Velleman & Tas in de kosten van dit geding, tot op deze uitspraak aan de zijde van Cool Carriers begroot op f.810,- aan verschotten en op f.1.820,- aan salaris van de procureur.

Dit vonnis is gewezen door mrs Van Zelm van Eldik, Santema en Van der Klooster.

Uitgesproken ter openbare terechtzitting.

10.

Voor EERSTE GROSE uitgegeven aan

Mr. W.S. Jetter.

procureur

De Griffier